

บรรณาธิการแถลง

บรรณาธิการแถลง

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับส่งท้ายปี 2555 เริ่มจากบทปริทัศน์เรื่อง “สารลดการดี้อยา : ทางเลือกใหม่ในการประยุกต์ใช้สมุนไพร” เป็นผลงานของ ศศิธร ชูศรี จากคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ทบทวนเรื่องการศึกษาและพัฒนาสมุนไพรเพื่อหวังว่าจะสามารถนำไปใช้ร่วมกับยาปฏิชีวนะ แก้ปัญหาการดี้อยาซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของโลกในปัจจุบัน ทั้งๆ ที่ “ยุคยาปฏิชีวนะ” เพิ่งเริ่มขึ้นเมื่อปลายสงครามโลกครั้งที่สองนี้เอง โดยยาปฏิชีวนะตัวแรกที่วงการแพทย์พัฒนาขึ้นคือเพนิซิลลิน ทำให้อัตราตายจากโรคติดเชื้อซึ่งเป็นเหตุตายที่สำคัญของมนุษย์ก่อนหน้านี้ลดลงไปมาก หลังจากนั้นวงการวิชาการสามารถพัฒนายาปฏิชีวนะตัวใหม่ๆ กลุ่มใหม่ๆ ออกมาได้เรื่อยๆ จนนักวิทยาศาสตร์ถึงขั้น “ฝันหวาน” ว่า มนุษย์จะสามารถเอาชนะโรคติดเชื้อได้โดยเด็ดขาดแล้ว แต่เพราะธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตที่มีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เชื้อโรคก็มีการปรับตัว ประกอบกับการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างพร่ำเพรื่อ ไม่สมเหตุผล และไม่ถูกต้องทำให้เกิดปัญหาการดี้อยา ตลอดจนปัญหาโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเป็นปัญหาใหญ่ของโลกมาหลายทศวรรษแล้ว ขณะที่การพัฒนายาปฏิชีวนะตัวใหม่ๆ มีอัตราการลดลง ทั้งปัญหาข้อจำกัดทางวิชาการและปัญหาเรื่องแรงจูงใจทางการเงินด้วย หนทางหนึ่งในการแก้ปัญหานี้คือการพัฒนา “สารลดการดี้อยา” ขึ้นมาใช้ บทปริทัศน์ชิ้นนี้มีการศึกษาทั้งอย่าง

กว้างขวางและลุ่มลึก แม้เนื้อหาจะค่อนข้างยาก เพราะเป็นงานวิชาการเชิงลึกแต่น่าสนใจศึกษาติดตามข้อพิจารณาสำคัญจากบทความนี้ก็คือ ชัดเจนว่า นอกจากปัญหาเชื้อดี้อยาจะเป็นปัญหาใหญ่และยากแล้ว การพัฒนาสารลดการดี้อยา แม้จะเป็นลู่ทางแก้ปัญหาน่าสนใจแต่หนทางข้างหน้ายังอีกยาวไกลมาก ฉะนั้น ทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องสนใจปัญหานี้ให้มาก ใช้ยาปฏิชีวนะเท่าที่จำเป็น และใช้อย่างถูกต้อง เพื่อชะลอปัญหาเชื้อดี้อยา

นิพนธ์ต้นฉบับในเล่มนี้มี 3 เรื่อง เรื่องแรก คือเรื่อง “ประสิทธิผลของการฝังเข็มรักษาอาการชาปลายเท้าในผู้ป่วยเบาหวาน” ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยเบาหวานที่รับประทานยา ร่วมกับการฝังเข็มมีอาการดีขึ้นมากกว่าผู้ที่รับประทานยาอย่างเดียวอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ยังเป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้น ขนาดตัวอย่างยังจำกัด และมีการติดตามผลการรักษาเพียงสองเดือนเท่านั้น

นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่สอง เป็น “รายงานเบื้องต้นการศึกษาการรักษาผู้ป่วยกระดูกหักของหมอฟันบ้าน” การศึกษานี้เป็นทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและการศึกษาเชิงสำรวจในเรื่องที่น่าสนใจ เพราะแม้การแพทย์แผนปัจจุบันจะพัฒนาไปมาก และรัฐได้จัดให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ยังมีประชาชนที่มีปัญหากระดูกหัก หัก จำนวนไม่น้อย ที่พึ่งพาการดูแลรักษาจากหมอฟันบ้าน การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหมอฟันบ้าน

เหล่านี้และผลการรักษาอย่างเป็นระบบโดยคณะผู้วิจัย ซึ่งรับผิดชอบในงานการแพทย์พื้นบ้านร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางอโรโธปิดิกส์ จึงเป็นเรื่องน่าสนใจและมีประโยชน์โดยเฉพาะในการพัฒนาความรู้ความสามารถของหมอเหล่านี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ป่วย รายงานฉบับนี้แม้เป็นรายงานเบื้องต้น แต่มีข้อมูลที่น่าสนใจมากมาย การวิจารณ์และสรุปทำได้ดี

นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่สาม เป็นเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลในการพัฒนาการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยให้ประสบความสำเร็จในสถานบริการของรัฐ” ซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจเพราะแม้รัฐจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาการแพทย์แผนไทยโดยการตั้งหน่วยงานระดับกรมขึ้นเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนางานด้านนี้ในกระทรวงสาธารณสุขมาเป็นเวลา 10 ปีแล้ว รวมทั้งได้กำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ มาตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) แต่จำนวนการใช้บริการด้านการแพทย์แผนไทยยังถือว่าต่ำมาก การศึกษาเหตุปัจจัยเรื่องนี้จึงมีประโยชน์ในการพัฒนางานด้านนี้ต่อไป

เช่นเดียวกับทุกฉบับที่ผ่านมา วารสารฉบับนี้ได้นำผลงานของคณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงสมุนไพรไทยมาเผยแพร่ โดยฉบับนี้เป็นเรื่องของ

หญ้าดอกขาว ซึ่งเป็นสมุนไพรที่มีคุณประโยชน์มากมาย ในส่วนของพจนานุกรมศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย ก็มีการนำคำศัพท์ที่คณะอนุกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทยมาเสนอ เพื่อให้ผู้สนใจได้ตรวจสอบ และเสนอแนะก่อนจะตีพิมพ์เผยแพร่เป็นรูปเล่มต่อไป

วารสารสโมสรฉบับนี้มี 3 เรื่อง ได้แก่ 1) ผลด้านอาการวิตกกังวลของสารสกัดมาตรฐานบัวบกในหนูเมาส์ที่ถูกทำให้เกิดความเครียดเรื้อรัง 2) การเสริมด้วยต้นหญ้าดอกขาวและออกกําลังกายอย่างหนักสามารถลดการสูบบุหรี่ในผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ และ 3) การป้องกันโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ด้วยสารสกัดขมิ้นชัน ทั้งสามเรื่องล้วนเขียนโดยคนไทย และตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติทั้งสิ้น

คณะบรรณาธิการจะพยายามพัฒนาวารสารให้ มีมาตรฐาน ออกตรงเวลา และเป็นประโยชน์ต่อการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มากที่สุด ขอเชิญชวนนักวิชาการ และผู้สนใจส่งบทความมาตีพิมพ์ หากยังไม่มีบทความวิชาการ ก็ขอได้โปรดส่งจดหมายมาแนะนำติชม เพื่อปรับปรุงวารสารให้ดียิ่งขึ้น

ขออวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดปีใหม่นี้และตลอดไป

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์